Súd:	Mestský súd Košice
Spisová značka:	62C/20/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7124217978
Dátum vydania rozhodnutia:	20. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Zuzana Mikulová, LL.M.
ECLI:	ECLI:SK:MSKE:2025:7124217978.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice, sudkyňou JUDr. Zuzanou Mikulovou, LL.M., v spore žalobcu: A. B. C., narodený XX.XX.XXXX, bytom D. XX, E. F. G., zast. Advokátska kancelária prof. JUDr. Ján Klučka, CSc., s. r. o., IČO: 54725542, so sídlom Ku Potoku 4, Košice, proti žalovanému: Slovenská republika, v ktorej mene koná Ministerstvo vnútra SR, IČO: 00151866, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3.000,- Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

III. Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % proti žalovanému.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 24.09.2024 bola súdu doručená žaloba žalobcu, ktorou uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 5.000,- Eur za porušenie práva Európskej únie Slovenskou republikou, a to konkrétne povoleného limitu pracovnej doby stanoveného v článku 6 písm. b) Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“). Žalobca totiž ako príslušník Hasičského a záchranného zboru SR s miestom výkonu štátnej služby v Čani a okolí má opakovane nariaďovaný výkon práce v 16,5 hodinových zmenách, po ktorých nasleduje 7,5 hodinová pohotovosť, po ktorej 24 – hodinovej zmene nasledujú 2 dni voľna, pričom takto dochádza k pravidelnému prekračovaniu 48 hodín za obdobie 7 dní. Takéto rozvrhnutie pracovných zmien podľa vnútroštátneho práva je rozporné s úpravou maximálneho pracovného času garantovaného článkom 6 písm. b) Smernice, v zmysle ktorého členské štáty majú povinnosť prijať opatrenia na zabezpečenie toho, aby v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov priemerný pracovný čas u každého pracovníka vrátane nadčasov v období 7 dní neprekročil 48 hodín, čím sa zakladá zodpovednosť štátu pre osoby postihnuté týmto prekročením. Žalovaným preto bude Slovenská republika ako adresát Smernice, ktorá je zodpovedná za prijatie všetkých opatrení s cieľom dosiahnutia účelu Smernice. Za Slovenskú republiku bude konať Ministerstvo vnútra SR ako ústredný orgán štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor v zmysle § 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z.z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „veľký kompetenčný zákon“), a ktoré bolo garantom právnej úpravy podľa zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom a záchrannom zbore (ďalej len „ZoHZZ“). Predmetom konania je teda náhrada nemajetkovej ujmy (škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Únie v dôsledku nesprávnej transpozície Smernice do vnútroštátneho právneho poriadku), a keďže žalobcovi vznikla škoda v mieste výkonu jeho štátnej služby v okrese Košice – okolie, bude v zmysle § 19 písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) miestne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie veci Mestský súd Košice. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na náhradu

nemajetkovej ujmy za obdobie 3 rokov pred podaním žaloby, a to od 01.10.2021 do 31.08.2024 a súdu v tejto súvislosti predložil výpočet priemerného týždenného pracovného času za skúmané obdobie.
Žalobca v ďalšom argumentoval tým, že služobný (pracovný) čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru je rozvrhnutý nerovnomerne podľa § 86 ZoHZZ, a teda jeden služobný deň žalobcu sa skladá zo štátnej služby v trvaní 16 až 17 hodín a na ňu nadväzuje bezprostredne služobná pohotovosť na pracovisku podľa § 92 ZoHZZ v trvaní 7 alebo 8 hodín. Služobná pohotovosť je určovaná počas služobného dňa na čas nočných hodín nasledovne:
- v rokoch 2019 – 2021 na čas od 22:30 hod. do 5:30 hod., t.j. 7 hodín (od 7:00 do 22:30 a od 5:30 do 7:00 štátna služba, t.j. pracovná zmena v trvaní 17 hodín),
- v rokoch 2022, 2023 a 2024 na čas od 22:00 hod. do 6:00 hod, t.j. 8 hodín (od 7:00 do 22:00 a od 6:00 do 7:00 štátna služba, t.j. pracovná zmena v trvaní 16 hodín).
V prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, režim služobnej pohotovosti sa mení na prácu nadčas. Nakoľko sa v mieste výkonu služby žalobcu strieda niekoľko hasičských zmien, každý tretí deň odslúži každá pracovná zmena 24 hodín a následne majú príslušníci v tejto zmene dva dni voľna. Mesačne pritom odslúži každá hasičská zmena 10 pracovných zmien, pričom každý tretí mesiac je to až 11 zmien, čo je v priemere 10,4 zmeny mesačne. Takto každú zmenu bezprostredne nasleduje služobná pohotovosť a žalobca strávi na pracovisku bežne 240 až 264 hodín za mesiac, pričom do tohto rozsahu nie sú zahrnuté hodiny nadčasov. Počas služobnej pohotovosti sa žalobca ako príslušník Hasičského a záchranného zboru musí zdržiavať na pracovisku a byť pripravený k zásahu, pričom pokiaľ je nahlásený výjazd, vykonáva sa do 1 minúty od vyhlásenia. Napriek tejto skutočnosti sa mu však čas pracovnej pohotovosti nezapočítava do fondu pracovného času. Táto skutočnosť sa potom prejavuje tak, že aj keď reálne v súvislosti so služobnou činnosťou žalobca napríklad v mesiaci október 2023 trávil 250 hodín, v rámci fondu pracovného času je vykázaných len 169 hodín. Tak sa potom tiež javí, že jeho priemerný týždenný pracovný čas neprekračuje 48 hodín, čo je však v absolútnom rozpore so skutočnosťou. Žalobca takto nemá dostatočný čas na regeneráciu, je oddelený od vlastného súkromného sociálneho prostredia, jeho rodinných a spoločenských väzieb. Takto dochádza u žalobcu k vzniku škody, a to zásahom do je práva na ochranu zdravia a súčasne do práva na súkromný a rodinný život.
Žalobca v žalobe ďalej poukázal na rozhodnutia Súdneho dvora EÚ (ďalej len „SDEÚ“) vo veciach C – 429/09 G. Fuß, C – 437/05 J. Vorel, C – 397/01 Pfeiffer, z ktorých vyplýva, že aj v prípade hasičov nariadená pracovná pohotovosť na pracovisku tvorí súčasť ich týždenného pracovného času, ktorá v spojení s ich „riadnym“ pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. Súčasne z nich vyplynulo, že článok 6 písm. b) Smernice bude mať priamy účinok priznávajúci právo jednotlivcom, ktoré budú môcť uplatniť pred vnútroštátnymi súdmi. Na strane druhej však pokiaľ pôjde o uplatnenie práva na náhradu škody, ako aj spôsob jej výpočtu, bude na vnútroštátnom práve každého členského štátu, aby za súčasného rešpektovania zásady rovnocennosti a efektivity určilo odpovede na tieto otázky, nakoľko Smernica už ďalší návod v tomto smere nedáva. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych normách nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada rovnocennosti) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému zaťaženiu jednotlivcov pri získaní tejto náhrady pred vnútroštátnymi súdmi (zásada efektivity). Úlohou vnútroštátneho súdu v tomto procese bude tiež posúdiť, či cieľom porušenej právnej normy EÚ bolo priznať jednotlivcom práva, či porušenie tejto normy bolo dostatočne závažné a či medzi takýmto porušením a následnou škodou spôsobenou jednotlivcovi existuje príčinná súvislosť.
Žalobca poukázal tiež na to, že ZoHZZ, ktorým sa spravujú pomery hasičov, uvádza v Prílohe č. 4 k zákonu, že do jeho znenia bola prebratá Smernica, no v skutočnosti tomu tak nie je a služobná pohotovosť nariaďovaná žalobcovi nie je súčasťou služobného času. V tomto smere sa ZoHZZ, ako právna úprava lex specialis, odlišuje od ustanovenia § 96 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZP“), ktorý zohľadňuje Smernicu a na ňu nadväzujúcu judikatúru SDEÚ, no v zmysle § 193 ZP sa Zákonník práce na právnu kvalifikáciu pohotovosti príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje. Žalobca má za to, že nedostatkom ZoHZZ je aj neprebratie ustanovenia článku 6 písm. b) Smernice, ktorý stanovuje maximálny týždenný pracovný čas, ako aj fakt, že ZoHZZ nepovažuje služobnú pohotovosť za súčasť týždenného pracovného času. Takáto úprava nie je v súlade s článkom 2 ako ani článkom 6 písm. b) Smernice, čo zakladá zodpovednosť Slovenskej republiky a jej povinnosť náhrady škody takto postihnutým jednotlivcom v rámci a prostredníctvom súdnych konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Takto sa na území Slovenskej republiky nezaručuje plná účinnosť únijného práva, čo je napokon v rozpore s článkom 4 Konsolidovaného znenia Zmluvy o Európskej únii z roku 1992.

Žalobca mal za to, že v jeho prípade boli splnené úniové podmienky založenia zodpovednosti žalovaného zastúpenej Ministerstvom vnútra SR za porušenie jeho práva garantovaného článkom 6 písm. b) Smernice, z ktorej vyplýva jeho nárok na náhradu takto spôsobenej škody. V zmysle rozhodovacej činnosti SDEÚ poškodení jednotlivci majú právo na náhradu, ak sú splnené tri podmienky: 1. cieľom porušenej právnej normy EÚ bolo priznať jednotlivcom práva, 2. porušenie je dostatočne závažné a 3. medzi týmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť. Nakoľko právo na maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času je dôležitým pravidlom sociálneho práva EÚ, pričom priznáva jednotlivcom práva, ktorých sa môžu dovolať pred vnútroštátnymi súdmi, preto prvá podmienka je splnená. V zmysle rozhodovacej praxe SDEÚ (vec C – 429/09 G. Fuß) nedodržanie požiadavky podľa článku 6 Smernice predstavuje zjavné porušenie práva EÚ, preto je splnená aj druhá podmienka. Napokon tretia podmienka sa týka existencie priamej príčinnej súvislosti, pričom porušenie článku 6 písm. b) Smernice vedie k vzniku škody, ktorá vzniká jednotlivcovi v dôsledku straty času odpočinku, čo overuje vnútroštátny súd.
Žalobca v závere poukázal na to, že v danom prípade má vzniknutá škoda (strata času na odpočinok) povahu nemajetkovej ujmy, preto bude na mieste postupovať podľa § 11 až 13 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), nakoľko táto úprava je obsahom aj účelom najbližšie posúdeniu nároku žalobcu. Vzhľadom na absenciu úniovej úpravy, ako aj špeciálnej vnútroštátnej úpravy, by súd mal postupovať podľa existujúcej vnútroštátnej úpravy, v zmysle ktorej súd priznáva peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy na základe vlastnej úvahy sledujúc primeranosť takto poskytnutej náhrady. Žalobca k žalobe pripojil aj listiny preukazujúce jeho dochádzku za obdobie od 10/2021 do 8/2024 na preukázanie prekročenia 48 – hodinového týždenného pracovného času pripadajúceho na 7 dní ako je to stanovené v článku 6 písm. b) Smernice. Takto má žalobca za to, že mu vznikla ujma vo forme straty možnosti odpočinku, za čo žiadal priznať náhradu nemajetkovej ujmy v sume 5.000,- Eur.

2. Súd dňa 04.10.2024 doručil žalovanému žalobu s prílohami, aby sa v zmysle § 167 ods. 2 CSP vyjadril k žalobe.

3. Dňa 21.10.2024 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaného, v ktorom namietol svoju pasívnu vecnú legitimáciu s poukazom na to, že v prípade netransponovania smernice alebo pre nesprávnu transpozíciu smernice môže žalobu podať Európska komisia priamo na SDEÚ alebo fyzická, príp. právnická osoba, ktorá bola priamo dotknutá, resp. u ktorej došlo k porušeniu/poškodeniu jej práv, a to priamo na vnútroštátny súd členského štátu EÚ. Žalovaný súčasne vytkol žalobcovi, že mal na túto skutočnosť upozorniť svojho zamestnávateľa a žiadať o nápravu v zmysle § 69 ods. 4 ZoHZZ, no nielenže tak neučinil, bola mu za to dokonca poskytnutá odmena, resp. náhradné voľno za vykonávanú pohotovosť. V súvislosti s tvrdením žalobcu o nesprávnosti prebratia Smernice do ustanovení ZoHZZ uviedol, že tak ustanovenie článku 2 ods. 1 Smernice ako aj článok 6 Smernice boli riadne prebraté. Tvrdenia žalobcu ohľadom nedostatkov ZoHZZ vzhľadom na požiadavky a ciele stanovené Smernicou, ako aj nezapočítania doby služobnej pohotovosti do týždenného pracovného času hasičov, považuje za neopodstatnené.
Žalovaný v ďalšom zdôraznil, že sa uplatňujú výnimky spočívajúce v úprave nerovnomerne rozvrhnutého pracovného času na 6 mesiacov, pričom ide podľa žalovaného o tzv. referenčné obdobia zavedené Smernicou a odkázal na úpravu § 86 ods. 1 ZoHZZ. Dodal, že účelom Smernice bolo zabezpečiť taký stav organizácie spoločenských vzťahov, v ktorom každý pracovník bude v situácii, keď nebude musieť vykonávať prácu viac než 48 hodín týždenne v priemere v rámci sledovaného referenčného obdobia. Takto platí, že priemer je možné vypočítať iba za celé referenčné obdobie. Napriek tomu, žalobca v žalobe poukazoval na mesačný „pracovný čas“. Podľa názoru žalobcu je správny ten postup, podľa ktorého sa vypočíta skutočný priemerný týždenný pracovný čas žalobcu po zohľadnení dovolenky, dodatkovej dovolenky, rekondičných pobytov, voľna vyplývajúceho z kolektívnej zmluvy, náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok a všetkých iných neprítomností, a to v rámci konkrétnych referenčných období. Žalovaný v ďalšom poukázal na to, že čo znamená pojem „pracovný čas“, pričom znakom bude to, že pracovník pracuje, teda je v práci alebo sa nachádza na pracovisku, ďalej pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a napokon, že pracovník musí vykonávať svoju činnosť alebo povinnosti.
K výpočtom predloženým žalobcom žalovaný uviedol, že nevychádza z § 86 ods. 1 ZoHZZ, nakoľko vychádza z jednomesačného referenčného obdobia, o ktorom však nepojednáva ani Smernica, ani ZoHZZ. Žalobca tu však uvádza aj iné nesprávnosti, ako nesprávne údaje ohľadom dní nezapočítavaných do referenčných období, resp. započítava aj čas odpočinku ako pracovný čas. Takto

dochádza k absurdnej situácii, že čím viac dní voľna by žalobca čerpal v referenčnom období, a to nad rámec toho, čo predpokladá Smernica, tým horší týždenný priemerný čas by mu vyšiel. Takto mal žalovaný za to, že dni označené ako DOS (dovolenka sviatok bez odpočtu), VS (voľno za výkon služby vo sviatok), LEK (vyšetrenie v lekárskom zariadení), DOD (dodatková dovolenka), SVK (voľno v čase mimoriadnej situácie), SRP (sprevádzanie rodinného príslušníka v lekárskom zariadení), a SVP (osobné prekážky platené ostatné) sa nemôžu nezapočítať, resp. že nemôžu vystupovať ako neutrálne. Žalovaný preto zdôraznil, že žalobcom predložený výpočet odpracovaných hodín je v hrubom rozpore so Smernicou, ako aj princípmi a zásadami, na ktorých je postavená, pričom poskytnutie dní voľna, ktoré žalobca nezapočítava nemôže mať za následok, že v konečnom dôsledku bude zámer zákonodarcu na ujmu zamestnávateľa aj napriek tomu, že dané dni voľna sú poskytnuté s cieľom chrániť zamestnanca. Čo sa týka správneho výpočtu žalovaný uviedol, že priemer nevyhnutne predstavuje podiel, kde delencom je súčet hodín, ktoré je v konkrétnom referenčnom období možné považovať za pracovný čas v zmysle Smernice. Tu podľa žalovaného nie je možné zarátať čas odpočinku. Deliteľom je počet týždňov v konkrétnom referenčnom období. Tento počet je možné zistiť spočítaním dní v konkrétnom referenčnom období, ktorý sa zníži o počet dní, ktoré sa do tohto referenčného obdobia nezapočítavajú, ako dni dovolenky a dni práceneschopnosti. Takto metóda výpočtu použitá žalobcom je nesprávna a podľa žalovaného vedie k absurdným záverom. Následne žalovaný vymenoval konkrétne dni, ktoré v prepočte boli žalobcom nesprávne zarátané.

V súvislosti s transpozíciou Smernice žalovaný uviedol, že zmysel článku 2 ods. 1 Smernice bol transponovaný v štvrtej hlave ZoHZZ, a to v ustanoveniach § 85 a nasl. upravujúcich služobný čas hasičov, služobnú pohotovosť, štátnu službu nadčas a dovolenku. Poukázal následne na znenie § 85 ods. 1, § 86 ods. 1 až 3 a § 92 ods. 1 ZoHZZ, ktoré definujú služobný čas hasiča ako časový úsek, v ktorom vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Tento služobný čas pritom môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Pritom za výkon štátnej služby sa podľa žalovaného považuje aj služobná pohotovosť, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 ZoHZZ a štátna služba nadčas podľa § 92 ZoHZZ. Je tu však rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe podľa § 92 ods. 1 ZoHZZ a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe podľa § 92 ods. 2 písm. a) ZoHZZ. Pri nariadenej ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napríklad aj vo výške peňažnej náhrady za čas tejto služobnej pohotovosti v štátnej službe. Žalovaný napokon poukázal na to, že v zmysle článku 15 Smernice je možné dohodnúť priaznivejšie podmienky, napr. v kolektívnych zmluvách a skonštatoval, že ustanovenia § 85, § 91 a § 92 ZoHZZ, ako aj ustanovenia Kolektívnej zmluvy 2021 (čl.3), Kolektívnej zmluvy 2022 (čl. 3) a Kolektívnej zmluvy 2023 (čl. 3) plne transponujú článok 2 ods. 1 Smernice. K transpozícii článku 6 Smernice žalovaný uviedol, že Smernica umožňuje ustanoviť odlišné referenčné obdobie než 7 dní, v ktorom podľa článku 6 Smernice nemôže pracovný čas prekročiť 48 hodín. Článok 16 Smernice stanovuje na účely uplatnenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie 4 mesiace, resp. článok 17 ods. 3 Smernice hovorí o možnosti výnimky určenia referenčného obdobia na 6 mesiacov, resp. ak je to uvedené v kolektívnych zmluvách tak na celých 12 mesiacov. Následne poukázal na § 86 ods. 1 ZoHZZ, podľa ktorého môže byť služobný čas hasičov rozvrhnutý aj nerovnomerne. V danom prípade nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 1 ZoHZZ, čo napokon neodporuje tomu, aby bolo dodržané zákonné ustanovenie 40 hodín (alebo 37,5 hodín) priemerného týždenného služobného času v súlade s rozvrhnutými službami. Podľa žalovaného preto žalobca nepreukázal, že by ustanovenia Smernice neboli riadne transponované do vnútroštátneho práva.

Žalovaný tiež poukázal na to, že pokiaľ posúdenie referenčných období sa čo i len čiastočne prekrývalo s pandémiou ochorenia COVID 19, je nevyhnutné brať zreteľ aj to, že v SR vo vymedzených obdobiach bol vyhlásený núdzový stav. V daných obdobiach preto bolo možné podľa žalovaného sa od Smernice odchýliť.

Podľa žalovaného tiež to, že žalobca ako veliteľ družstva sám plánoval svoje služby, pôsobí na posúdenie jeho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a jeho tvrdenia potom pôsobia nedôveryhodne. Žalovaný dodal, že v prípade žalobcu existujú aj odchýlky, nakoľko v prípade dní 05.05.2022 – LEK, 11.05.2022 – LEK, 16.05.2022 – SRP, tieto boli naplánované a následne označené ako LEK, či SRP, pričom interný systém potom tieto vyhodnotil ako keby bol žalobca v dané dni v službe.

Žalovaný v závere zdôraznil, že žalobca podal súdu nesprávny výpočet odpracovaných hodín, ktorý nerešpektuje referenčné obdobia a pracuje s nesprávnymi údajmi, pričom súdu nepreukázal to, akú ujmu mal utrpieť, veď aj počas výkonu služobnej pohotovosti môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti a dokonca je aj za tento čas odmenený. Podľa žalovaného Smernica nebola vo vzťahu

k žalobcovi porušená. Žalobca vyjadril súhlas s konkrétnym rozvrhnutím pracovného času, keď konal podľa neho, pričom neprejavil záujem o preradenie na inú funkciu s rovnomerne rozvrhnutým služobným časom. V súvislosti s uplatneným nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy žalovaný uviedol, že žalobca nepreukázal žiadne zásah do svojho súkromného a rodinného života, či nepriaznivosť zdravotného stavu v súvislosti s výkonom povolania. Na základe týchto skutočností žiadal žalobu zamietnuť a žalovanému priznať nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Vyjadrenie žalovaného bolo doručené žalobcovi dňa 19.11.2024, ktorý sa k predmetnému vyjadril podaním doručeným súdu dňa 04.12.2024. Tu uviedol, že adresátom Smernice bola SR, ktorá zodpovedá za prijatie všetkých opatrení legislatívnej a faktickej povahy s cieľom dosiahnutia účelu Smernice. V danom prípade za SR koná Ministerstvo vnútra SR ako ústredný orgán štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor v zmysle ust. § 11 písm. c) veľkého kompetenčného zákona, ktoré bolo garantom právnej úpravy podľa ZoHZZ. Námietka žalovaného o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie preto nie je dôvodná.
Žalobca ďalej argumentoval tým, že podľa § 85 ods. 2 ZoHZZ je služobný čas príslušníka 40 hodín týždenne, pričom od 2022 je v zmysle kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa týždenný služobný čas príslušníka skrátený na 37,5 hodín. Takto potom platí, že fond použiteľný na rozvrh za referenčné obdobie je 37,5 hodín (týždenný služobný čas) x 26 (počet týždňov referenčného obdobia), t.j. 975 hodín. Pokiaľ tento počet 975 hodín vydelíme 16 hodinami (počet hodín výkonu služby bez služobnej pohotovosti! od 07:00 – 22:00 hod. + 06:00 – 7:00 hod. nasledujúceho dňa) dostaneme číslo 60,94 služobných zmien v referenčnom období 6 mesiacov, čo predstavuje 10 zmien v 1 mesiaci. Z dochádzkového systému SAP však vyplýva, že žalobca má každý mesiac 10 zmien a každý tretí mesiac 11 zmien, takto je zrejmé, že služobná pohotovosť sa v skutočnosti nezarátava do fondu služobného času. Toto potvrdzuje aj § 97 ZoHZZ, podľa ktorého služobná pohotovosť nie je uvedená ako čas, ktorý sa posudzuje ako vykonávanie štátnej služby. Pokiaľ by sa počet zmien určoval podľa žalovaným tvrdeného postupu, tak by 975 hodín/24 hodín (dĺžka služobného času za deň služby) = 40,63 služobných zmien v referenčnom období 6 mesiacov, pričom na 1 mesiac by pripadalo 6,77 zmien a nie 10 až 11 zmien. Podľa žalobcu preto Smernica je porušovaná, čo potvrdzujú aj závery Krajského súdu v Košiciach vo veci sp.zn. 11Co/90/2022, kde v rozsudku zo dňa 31.05.2023 bolo konštatované, že „...zákon HZZ svojou úpravou nie len že nereflektuje 48 hodinový týždenný limit pracovného času, ale oddelením pracovnej služby od pracovnej pohotovosti a ich usporiadaním vytvoril priestor pre jeho nerešpektovanie.“
V súvislosti s odchýlkami od Smernice žalobca uviedol, že transpozícia výnimiek do vnútroštátneho práva je nepovinná, ale na to, aby ich zamestnávateľ mohol využívať, musia byť platne transponované do vnútroštátneho právneho poriadku, a to presne a jasne s poukazom na rozhodovaciu prax SDEÚ a vnútroštátnych súdov. V tejto súvislosti žalobca následne poukázal na znenie § 86 ods. 1 ZoHZZ, ktoré upravuje tzv. nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas, pričom z tohto ustanovenia nevyplýva, že by zámerom zákonodarcu bolo, aby sa toto ustanovenie považovalo za referenčné obdobie tak, ako ho má na mysli Smernica. Pritom nie je možné zamieňať si pojmy ako „referenčné obdobie“ a „obdobie, v ktorom je služobný čas nerovnomerne rozvrhnutý“. Žalobca tiež poukázal na tzv. tabuľku zhody s právom EÚ, podľa ktorého referenčné obdobie v dĺžke 6 mesiacov do ZoHZZ nikdy transponované nebolo. Žalobca poukázal na to, že v zmysle § 86 ods. 4 ZoHZZ platného a účinného v žalovanom období, vykonávanie služobných činností príslušníkov s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom sa rozvrhuje spravidla na obdobie jedného mesiaca. Referenčné obdobie pritom treba chápať ako obdobie, na ktoré sa má rozvrhnúť služobný čas, čo bude v podľa § 86 ods. 4 ZoHZZ obdobie 1 mesiaca. Žalobca v tejto súvislosti poukázal aj na legislatívny vývoj ZoHZZ a dospel k záveru, že až v zmysle zákona č. 258/2024 Z.z. s účinnosťou od 01.11.2024 sa do ZoHZZ dostala úprava referenčných období. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodovaciu prax slovenských súdov pri posúdení tejto otázka, a to rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2Co/23/2024 zo dňa 14.08.2024, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2Co/33/2024 zo dňa 10.09.2024, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 13Co/43/2024 zo dňa 05.11.2024, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9Co/185/2023 zo dňa 11.09.2024, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/110/2024 zo dňa 21.11.2024.
Žalobca súdu v ďalšom predložil nový prepočet priemerného týždenného pracovného času s poukazom na § 85 a § 97 ZoHZZ, resp. článok 16 písm. b) Smernice, podľa ktorého doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne. Nové prepočty žalobcu boli pritom modifikované oproti pôvodným v tom, že za neutrálne obdobie považujú iba platenú ročnú dovolenku (DOV) a doby práceneschopnosti (PN, PNK, OČR). Takto priemerný týždenný pracovný čas bol žalobcom vypočítaný nasledovne: mesiac 10/2021

– 51,17 hodín, mesiac 11/2021 – 44,21 hodín, mesiac 12/2021 – 39,97 hodín, mesiac 1/2022 – 48,28 hodín, mesiac 2/2022 – 47,70 hodín, mesiac 3/2021 – 48,53 hodín, mesiac 4/2022 – 43,56 hodín, mesiac 5/2022 – 51,80 hodín, mesiac 6/2022 – 40,91 hodín, mesiac 7/2022 – 48,94 hodín, mesiac 8/2022 – 44,41 hodín, mesiac 9/2022 – 47,13 hodín, mesiac 10/2022 – 56,45 hodín, mesiac 11/2022 – 52,21 hodín, mesiac 12/2022 – 49,74 hodín, mesiac 1/2023 – 50,75 hodín, mesiac 2/2023 – 53,62 hodín, mesiac 3/2023 – 47,16 hodín, mesiac 4/2023 – 43,56 hodín, mesiac 5/2023 – 43,58 hodín, mesiac 6/2023 – 51,78 hodín, mesiac 7/2023 – 33,60 hodín, mesiac 8/2023 – 44,90 hodín, mesiac 9/2022 – 51,33 hodín, mesiac 10/2023 – 56,45 hodín, mesiac 11/2023 – 46,00 hodín, mesiac 12/2023 – 47,76 hodín, mesiac 1/2024 – 48,83 hodín, mesiac 2/2024 – 55,52 hodín, mesiac 3/2024 – 48,18 hodín, mesiac 4/2024 – 51,75 hodín, mesiac 5/2024 – 45,10 hodín, mesiac 6/2024 – 51,22 hodín, mesiac 7/2024 – 59,39 hodín, mesiac 8/2024 – 35,37 hodín.
Žalobca ďalej argumentoval tým, že pojem pracovný čas nie je možné vykladať z hľadiska požiadaviek rôznych právnych úprav členských štátov, nakoľko predstavuje pojem práva Spoločenstva, a teda členské štáty nemôžu jednostranne určovať rozsah tohto pojmu. Napokon platí, že Smernica neumožňuje žiadnu odchýlku od jej článku 2, ktorý okrem iného ustanovuje to, čo je možné chápať pod pojmom pracovný čas. Žalobca ďalej uviedol v poukazom na rozhodnutie SDEÚ vo veci Matzak (C – 518/15), že doba, počas ktorej je pracovník povinný byť na inom mieste (napr. doma) a byť pripravený reagovať na výzvu v krátkom čase, môže byť považovaná za pracovný čas. SDEÚ tiež konštatoval, že článok 15 Smernice neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali definíciu pojmu pracovný čas, ktorá by bola menej priaznivá pre ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov, ako je definícia uvedená v článku 2 Smernice.
Žalobca svoj nárok oprel o § 11 až 13 OZ, nakoľko v SR absentuje osobitná úprava, ktorá by umožňovala v okolnostiach prípadu presne vypočítať výšku svojho nároku. Argument žalovaného o tom, že žalobca neupozornil svojho zamestnávateľa na porušovanie jeho práv je v prísnom rozpore s judikatúrou SDEÚ, podľa ktorej by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, ak by im to malo spôsobiť nadmerné ťažkosti. V zmysle rozhodovacej praxe slovenských súdov by sa tiež jednalo o prenášanie zodpovednosti členských štátov za dodržiavanie práva EÚ na jednotlivcov.
Čo sa týka požadovanej náhrady žalobca poukázal na to, že v zmysle § 13 OZ existujú vymedzené prostriedky ochrany, pričom upustenie od neoprávnených zásahov, resp. odstránenie trvajúcich následkov nie je podľa žalobcu na meste vzhľadom na subjekt zodpovedný za neoprávnený zásah, ktorým je štát. V ďalšom dal súdu do pozornosti rozhodovaciu prax v posúdení otázky náhrad pri takomto zásahu a uviedol, že príslušníkom Hasičského a záchranného zboru sa v obdobných veciach priznáva náhrada ujmy proti SR za porušenie práva EÚ vo výške od 2.500,- do 6.167,21 eur. Na základe týchto skutočností žiadal, aby súd vyhovel jeho žalobe v celom rozsahu.

5. Dňa 20.12.2024 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaného, v ktorom uviedol, že Ministerstvo vnútra SR nie je tým orgánom verejnej moci, ktorý má možnosť preberať do právneho poriadku SR sekundárne právne akty EÚ, tým je totiž Národná rada SR, a nie je ani tým orgánom verejnej moci, do ktorého pôsobnosti patrí starať sa o náležitú právnu úpravu vecí týkajúcich sa služobného pomeru, nakoľko týmto orgánom je Úrad vlády SR. Žalovaný má za to, že žalobca celkom nesprávne vyvodzuje, že za štát má v danej veci konať Ministerstvo vnútra SR, nakoľko nejde o výkon štátnej správy v oblasti hasičského a záchranného zboru, ale o právnu úpravu pracovnoprávneho vzťahu (služobného vzťahu) žalobcu. Žalovaný zdôraznil, že transpozícia Smernice týkajúcej sa pracovného času nepatrí do pôsobnosti Ministerstva vnútra SR, nakoľko nejde o výkon štátnej správy v oblasti Hasičského a záchranného zboru. Podľa žalovaného mu preto nie je daná pasívna vecná legitimácia v tomto konaní a konanie je treba preto zastaviť.
K podaniu žalobcu zo dňa 04.12.2024 uviedol, že sa jedná o zmenu žaloby, nakoľko žalobca sa už nedomáha svojich práv, ktoré by mali byť porušené v dôsledku žalobcom tvrdenej nesprávnej transpozície Smernice, ale domáha sa svojich práv, ktoré mali byť údajne porušené v dôsledku toho, že právny poriadok SR upravuje pracovný čas žalobcu dokonca ešte výhodnejšie než Smernica, ktorú žalobca doposiaľ namietal ako nesprávne transponovanú.
Žalovaný ďalej opäť uviedol, že žalobca nesprávnym spôsobom pripočítaval časy odpočinku k pracovnému času, ako voľno cez sviatok, voľno vyplývajúce z kolektívnej zmluvy. K prepočtu žalobcu uviedol následne svoj vlastný prepočet s uvedením dní, ktoré boli žalobcom nesprávne započítané, pričom určil celkový počet hodín odpracovaný žalobcom nasledovne: mesiac 10/2021 – 175 hodín a 36 min., mesiac 11/2021 – 120 hodín, mesiac 12/2021 – 148 hodín a 36 min., mesiac 1/2022 – 168 hodín, mesiac 2/2022 – 166 hodín, mesiac 3/2022 – 188 hodín a 40 min., mesiac 4/2022 – 168 hodín, mesiac

5/2022 199 hodín, mesiac 6/2022 – 169 hodín a 30 min., mesiac 7/2022 – 197 hodín a 45 min., mesiac 8/2022 – 168 hodín, mesiac 9/2022 – 154 hodín, mesiac 10/2022 – 250 hodín, mesiac 11/2022 – 216 hodín 17 min., mesiac 12/2022 – 127 hodín, mesiac 1/2023 – 192 hodín a 45 min., mesiac 2/2023 – 175 hodín a 30 min., mesiac 3/2023 – 96 hodín, mesiac 4/2023 168 hodín, mesiac 5/2023 – 177 hodín, mesiac 6/2023 – 212 hodín a 40 min., mesiac 7/2023 – 96 hodín, mesiac 8/2023 – 170 hodín, mesiac 9/2023 – 220 hodín, mesiac 10/2023 – 250 hodín, mesiac 11/2023 – 168 hodín, mesiac 12/2023 – 195 hodín a 30 min., mesiac 1/2024 – 168 hodín a 15 min., mesiac 2/2024 – 198 hodín, mesiac 3/2024 – 190 hodín a 30 minút., mesiac 4/2024 – 207 hodín, mesiac 5/2024 – 192 hodín, mesiac 6/2024 – 203 hodín a 30 min., mesiac 7/2024 – 240 hodín, mesiac 8/2024 – 96 hodín, mesiac 9/2024 – 218 hodín.
Žalobca zdôraznil, že pre rozhodnutie vo veci je kľúčové, aký bol priemerný týždenný pracovný čas v jednotlivých referenčných obdobiach a nie je podstatné to, či sa nejaký konkrétny čas označuje ako služobný čas, pohotovosť a pod., ale to, či bol tento čas strávený takým spôsobom, že je ho možné považovať za pracovný čas v zmysle Smernice. Žalovaný následne zdôraznil, že pojmy „pracovný čas“ v zmysle Smernice a „služobný čas“ podľa ZoHZZ nemožno stotožňovať. Tiež uviedol, že vyčísliť priemerný týždenný pracovný čas je potrebné za také obdobie, na aké je rozvrhnutý nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas. Opäť poukázal na znenie § 86 ods. 1 ZoHZZ, kde podľa druhej vety platí, že nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Zdôraznil, že sa v danom prípade jedná o transpozíciu odchýlky predpokladanej čl. 17 ods. 3 písm. b) bod iii) Smernice pre protipožiarne služby a služby civilnej obrany. Zmyslom tejto úpravy je zabezpečenie potrebnej flexibility pre výkon rôznorodých povolaní, pričom na preukázanie svojich tvrdení poukázal aj na znenie kolektívnych zmlúv, kde podľa čl.3 ods. 15 príslušníkovi patrí jeden deň služobného voľna v prvom polroku kalendárneho roka 2023 a jeden deň služobného voľna v druhom polroku kalendárneho roka 2023. Žalovaný preto uzavrel, že argumentácia žalobcu je nesprávna, nakoľko popiera účel ustanovenia § 86 ods. 1 ZoHZZ, pričom podľa neho je referenčné obdobie 6 mesačné.
Žalovaný v ďalšom argumentoval tým, že SDEÚ v rozsudku C – 742/19 konštatoval, že za okolností osobitnej závažnosti alebo rozsahu, ktoré si vyžadujú prijatie opatrení nevyhnutných na ochranu života a zdravia, ako aj bezpečnosti spoločnosti, možno nedodržať pravidlá uvedené v Smernici, nakoľko v takých prípadoch je odôvodnené priznať cieľu ochrany obyvateľstva absolútnu prioritu na úkor rešpektovania ustanovení Smernice. Žalovaný vzápätí poukázal na to, že v období od 16.03.2020 do 13.06.2020, potom od 01.10.2020 do 15.05.2021, a napokon od 25.11.2021 do 22.02.2022 bol na území SR vyhlásený núdzový stav, ktorý bol podľa žalovaného takej závažnosti a rozsahu, ktorá si vyžaduje prijatie opatrení nevyhnutých na ochranu života a zdravia, pričom v tomto období nebolo možné dodržať pravidlá uvedené v Smernici.
Žalovaný konštatoval, že žalobcovi boli poskytnuté nadštandardné výmery voľna, keď mohol oddychovať a venovať sa rodine, či záľubám. Žalobca zároveň čerpá každý rok rekondičný pobyt v trvaní 2 týždňov. Žalovaný mu napokon vytkol, že nesprávne určuje jednomesačné referenčné obdobia, do ktorých zarátava súhrnne vo viac než 40 prípadoch celkovo vyše 704 hodín pracovného času a na strane druhej úplne ignoruje výrazne nadštandardné výmery voľna v porovnaní s inými pracovníkmi. Žalovaný následne opätovne poukázal na spôsob výpočtu priemerného pracovného času žalobcu v jednotlivých referenčných obdobiach, kde predviedol aj výpočet, v zmysle ktorého:
- v období od októbra 2021 do marca 2022 určil priemerný počet odslúžených hodín v rozsahu 41,018 hodín,
- v období od apríla 2022 do septembra 2022 v rozsahu 42,737 hodín,
- v období od októbra 2022 do marca 2023 v rozsahu 48,070 hodín,
- v období od apríla 2023 do septembra 2023 v rozsahu 44,009 hodín,
- v období od októbra 2023 do marca 2024 v rozsahu 45,508 hodín,
- v období od apríla 2024 do septembra 2024 v rozsahu 46,793 hodín.
Podľa žalovaného takto k prekročeniu priemerného týždenného pracovného času žalobcu došlo v referenčnom období od októbra 2022 do marca 2023 a to v rozsahu 1 hod. 32 min. 24 sek., čo predstavuje 4 minúty a 12 sekúnd týždenne, čo nemohlo spôsobiť na strane žalobcu žiadnu závažnú ujmu. Žalobca napokon podľa žalovaného ani žiadnu konkrétnu ujmu netvrdí a ani nepreukazuje vznik nejakej ujmy.
Žalovaný argumentáciu žalobcu vyhodnotil ako absurdnú a žalobu žalobcu ako podanú v rozpore s dobrými mravmi. Takto navrhol nepripustiť zmenu žaloby, ktorú podľa žalovaného žalobca prezentoval vo svojom skoršom vyjadrení, resp. zamietnuť žalobu pre nedostatok pasívnej vecnej legitimácie žalovaného, alternatívne aby súd žalobu zamietol.

6. Vyjadrenie žalovaného bolo žalobcovi doručené dňa 23.01.2025 a dňa 06.02.2025 bolo súdu doručené vyjadrenie žalobcu. K otázke pasívnej legitimácie žalobca poukázal na rozhodovaciu prax súdom v tejto otázke, konkrétne na argumentáciu uvedenú v rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9Co/185/2023 zo dňa 11.09.2024, v ktorom bolo konštatované, že na strane žalovaného bude vystupovať Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor SR, ktorý bol tiež garantom právnej úpravy vykonanej ZoHZZ.
K otázke referenčných období, v prípade ktorých žalovaný tvrdí, že sú 6 mesačné, žalobca poukázal opäť na ustálenú rozhodovaciu prax súdov, v zmysle ktorej bolo ustálené, že príslušné ustanovenia Smernice týkajúce sa úpravy referenčných období neboli do právneho poriadku SR prevzaté, preto nie je možné sa na ne odvolávať. Tu poukázal na rozsudok Krajského súd v Prešove sp.zn. 2Co/23/2024 zo dňa 14.08.2024, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 2Co/33/2024 zo dňa 10.09.2024, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 13Co/43/2024 zo dňa 05.11.2024, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9Co/185/2023 zo dňa 11.09.2024, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/110/2024 zo dňa 21.11.2024. V tejto súvislosti žalobca zdôraznil princíp právnej istoty, v zmysle ktorého sa má dať rovnaká odpoveď na právnu otázku za rovnakého alebo analogického skutkového stavu.
K prepočtom predloženým žalovaným žalobca uviedol, že neexistuje žiaden oficiálny a dostupný nástroj či systém, ktorý by zabezpečoval právnu istotu pracovníka, ktorý by si takto mohol skontrolovať dodržiavanie maximálneho limitu priemerného týždenného pracovného času. Výpočet žalovaného tiež nepochádza z oficiálneho systému a takto dodatočne vytvorené prepočty žalovaným nespĺňajú požiadavku objektívnosti a hodnovernosti a žalobca žiadal preto, aby súd na ne neprihliadal. Žalobca napokon namietol tvrdenie žalovaného o tom, že by v prípade jeho skoršieho vyjadrenia malo ísť o zmenu žaloby, nakoľko sa jednalo len o precizovanie skorších argumentov. Žalobca tiež reagoval na tvrdenia žalovaného ohľadom vplyvu núdzového obdobia na dodržiavanie ustanovení Smernice a uviedol, že SDEÚ vo svojej judikatúre rozhodol, že Smernica sa uplatňuje na činnosti, ktoré vykonávajú tímy primárnej zdravotnej starostlivosti a lekársky a zdravotnícky personál poskytujúci služby v tímoch primárnej zdravotnej starostlivosti. Bude sa tiež uplatňovať aj na ostatné služby, ktoré reagujú na núdzové situácie, a to vrátane zásahových služieb verejnej hasičskej služby. SDEÚ tiež uviedol, že na to, aby boli osobitné činnosti verejných služieb z pôsobnosti Smernice 89/391/EHS vyňaté, musia mať také vlastnosti, že ich samotná povaha úplne bráni plánovaniu pracovného času v súlade s požiadavkami uloženými smernicou o pracovnom čase (rozsudok v spojených veciach C – 397/01 a C – 403/01). SDEÚ tiež konštatoval, že činnosti hasičského zboru vykonávané zásahovými silami v teréne a činnosti záchrannej služby prvej pomoci zraneným alebo chorým možno vopred organizovať vrátane časového rozvrhu práce pracovníkov a predchádzania rizikám, pokiaľ ide o bezpečnosť a/alebo zdravie. Na záver dodal, že zmeny u žalobcu boli rozvrhované rovnako počas pandémie, ako aj pred ňou a po nej a vždy sa jednalo o 10 zmien v mesiaci a každý tretí mesiac 11 zmien.

7. Súd následne nariadil na deň 20.05.2025 pojednávanie, na ktoré predvolal strany sporu, resp. žalovanému doručil vyjadrenie žalobcu na vedomie.

8. Dňa 13.03.2025 bolo súdu doručené ďalšie vyjadrenie žalovaného, v ktorom opätovne namietol svoju pasívnu vecnú legitimáciu a opakovane namietal zmenu žaloby, ktorou malo byť podľa žalovaného vyjadrenie žalobcu doručené súdu dňa 04.12.2024. K predmetnému uviedol, že žalobca v tomto podaní prezentoval celkom odlišné právne posúdenie veci a nové výpočty, v ktorých nesprávne prirátaval 704 hod. 10 min. času k svojmu pracovnému času a argumentoval tým, že malo tu dôjsť k prekročeniu týždenného pracovného času 48 hodín v rámci niektorých referenčných období, ktoré úplne svojvoľne určuje ako 1 – mesačné. Žalovaný mal za to, že sú to práve jeho výpočty, ktoré zohľadňujú priemerný týždenný pracovný čas v sledovaných referenčných obdobiach, ktoré sú 6 – mesačné. V prípade argumentácie žalobcu dochádza v tejto súvislosti k úplnému odopretiu účelu právnej normy, konkrétne § 86 ods. 1 ZoHZZ. Napokon žalovaný poukázal na to, že ani prax súdov v posúdení otázky referenčných období nie je jednotná, nakoľko je možné sa stretnúť s posudzovaním týždenného pracovného času v 1 – mesačnom,4 – mesačnom, či 6 – mesačnom referenčnom období, pričom neexistuje žiadne zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR v tejto otázke. Podľa žalovaného pritom došlo k riadnej transpozícii Smernice, a to aj v otázke referenčných období, ktoré sú 6 – mesačné, a dokonca boli prijaté opatrenia, ktorými sa zabezpečili vyššie výmery voľna pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru než požaduje Smernica. V prípade žalobcu to boli napríklad opatrenia ako: dňa 14.11.2021 nebola žalobcovi naplánovaná žiadna dovolenka, dňa 17.12.2021 bola žalobcovi naplánovaná skrátená služba

v rozsahu 4 hodín a 36 minút, dňa 13.09.2022 bola žalobcovi naplánovaná služba v skrátenom rozsahu 8 hodín a pod., pričom žalovaný narátal takto 13 prípadov odchýlok v plánovaní služieb, čo podľa žalovaného predstavuje 261 hodín 39 minút času odpočinku pre žalobcu.
Žalovaný tiež uviedol, že v danom prípade nedošlo k vyvodeniu zodpovednosti SR za porušenie práva EÚ pred SDEÚ. Tiež zdôraznil, že žalobca nepopisoval žiadne následky, ktoré v jeho živote nastali v príčinnej súvislosti s tým, že sa v nejakom čase nachádzal na pracovisku.
V súvislosti s ďalšou argumentáciou žalovaný opätovne analyzoval pojem „pracovný čas“, ktorý je definovaný troma znakmi: 1. pracovník pracuje, 2. pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa, 3. pracovník musí vykonávať svoju činnosť alebo povinnosti. Napokon ak príslušný čas nespĺňa tieto kritériá, je treba ho považovať za „čas odpočinku“. Takto sem budú patriť aj časy označené v prípade dochádzky žalobcu ako DOD, DOS, VS, CVP, LEK, SRP a iné. Žalovaný sa následne opäť vyjadruje k otázke referenčných období, ktoré sú podľa neho 6 – mesačné s poukazom na § 86 ods. 1 ZoHZZ. Žalovaný uviedol, že sa nevyžaduje doslovná transpozícia, pričom Smernica stanovuje referenčné obdobie na účely rozvrhu pracovného času do určitého obdobia, v rámci ktorého sa počíta priemer, a to z dôvodu potreby zabezpečenia nepretržitej prevádzky. Takto v prípade príslušníkov Hasičského a záchranného zboru sa služby rozvrhujú vopred na obdobia 6 – mesiacov, teda žalobca už v júli toho – ktorého roka by vedel uviesť, či má službu naplánovanú na Vianoce. Je tiež pravdou, že následne každý mesiac sa dielčie plánuje pred jeho začiatkom, no plán služieb, ktorý bol naplánovaný vopred sa nemení, iba sa upravuje vzhľadom na vzniknuté situácie v tom – ktorom mesiaci. 6 – mesačné referenčné obdobia má podľa žalovaného odrážať aj úprava Kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa. Napokon žalovaný poukázal na rozsudok Mestského súdu Košice sp.zn. 77C/17/2023 – 88 zo dňa 12.09.2024, v ktorom súd vychádzal zo 6 – mesačných referenčných období. Podľa žalovaného maximálny týždenný pracovný čas v zmysle článku 6 písm. b) Smernice sa v súlade s článkom 16 písm. b) Smernice počíta za obdobie nepresahujúce 4 – mesiace (tzv. referenčné obdobie), pričom v zmysle článku 17 ods. 2, ods. 3 písm. c) bod iii) a ods. 5 Smernice je možná odchýlka od tohto ustanovenia v prípade nepretržitých činností spojených s potrebou nepretržitej služby ako sú napr. protipožiarne služby a služby civilnej ochrany. Táto odchýlka bola podľa žalovaného prevzatá do ustanovenia § 86 ods. 1 ZoHZZ, v zmysle ktorého nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas pritom znamená, že v určitých obdobiach služobný čas príslušníkov prevyšuje určený služobný čas, zatiaľ čo v iných obdobiach je naopak nižší, aby potom v priemere zodpovedal určenému služobnému času. Takto žalobcom predložené tabuľky s prepočtami nie je možné považovať za presné, nakoľko vznikli použitím nesprávnej metódy a s použitím nesprávneho (jednomesačného) referenčného obdobia. V závere žalovaný poukázal na niekoľko rozsudkov prvostupňových súdov, ktorými boli žaloby v obdobných veciach zamietnuté.

9. Dňa 23.04.2025 bolo súdu doručené ďalšie podanie žalobcu, ktorým reagoval na námietku žalovaného týkajúcu sa pasívnej vecnej legitimácie, pričom poukázal na riešenie tejto otázky v rozhodnutiach Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8Co/92/2024 zo dňa 28.02.2025, konkrétne bod 43. odôvodnenia a sp.zn. 5Co/1/2025 zo dňa 27.02.2025, konkrétne bod 37. odôvodnenia.
K námietke žalovaného ohľadom možných odchýlok od 48 hodinového týždenného pracovného času v prípade núdzového stavu žalobca poukázal tiež na právny názor vyjadrený v rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 5Co/1/2025 zo dňa 27.02.2025, v zmysle ktorého z judikatúry SDEÚ nevyplýva, že by COVID – 19 bolo možné považovať za výnimočnú okolnosť v prípade výkonu úloh hasiča, pre ktorý bolo možné v danom čase nedodržať maximálny 48 – hodinový týždenný pracovný čas.
Žalobca v súvislosti s rozdielmi pri posúdení pojmov „pracovný čas“ a „čas odpočinku“ uviedol, že je nesprávna argumentácia žalovaného ak považuje všetko to za čas odpočinku, čo úniové právo nepovažuje za pracovný čas. Tu žalobca poukázal na konkrétne časti výkladového oznámenia Komisie k Smernici, v zmysle ktorého sa žalobcom započítané časy do fondu pracovného času (napr. DOD, DOS, SV) spravujú vnútroštátnou právnou úpravou. Z predmetného vyplýva, že časy započítané žalobcom do fondu pracovného času spadajú do výkonu právomoci, ktorú si členské štáty ponechali a nie sú upravené Smernicou, ani nespadajú do jej pôsobnosti. Uplatní sa preto vnútroštátna úprava, a to konkrétne § 85 a § 97 ZoHZZ. Takto podľa vnútroštátnej právnej úpravy sa do odpracovaného času ako výkon práce započítavajú aj doby, ktoré sa považujú za výkon práce, aj keď počas nich pracovník nepracuje. Napokon žalobca poukázal na právny názor prezentovaný v rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 8Co/92/2024 zo dňa 28.02.2025, podľa ktorého novela ZoHZZ, a to zákon č. 258/2024 Z.z. s účinnosťou od 01.11.2024 predstavuje splnenie požiadavky Smernice, aby sa do priemerného týždenného služobného času započítavala aj služobná pohotovosť. Žalobca takto uzavrel, že k transpozícii ustanovení Smernice o referenčnom období nedošlo vôbec, a preto sa žalovaný

nemôže dovolávať ich aplikácie, pričom poukázal na rad rozhodnutí, kde to bolo takto konštatované a zdôraznil nevyhnutnosť zachovania princípu právnej istoty pri posúdení týchto otázok.
K tvrdeniu žalovaného o tom, že žalobca nepreukázal existenciu nemajetkovej ujmy, žalobca uviedol, že túto žalobu nie je možné považovať za „klasickú“ žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy za porušenie osobnostných práv. Podstatou nemajetkovej ujmy žalobcu je v danom prípade skutočnosť, že namiesto času, ktorý mohol stráviť s rodinou, prípadne inak ako v zamestnaní, tento čas trávil v zamestnaní. Preto tu došlo k porušeniu práva na súkromný a rodinný život, práva na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity, spočívajúcu predovšetkým v porušení práva na primeranú dobu odpočinku. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudok SDEÚ vo veci C – 367/23, Armis security SAS, z ktorého vyplýva, že nesplnenie požiadaviek podľa článku 6 písm. b) Smernice vedie u dotknutého pracovníka k nepochybnej ujme, pričom sa bude jednať o priame, závažné a neodvrátiteľné škody, ktoré nie je možné považovať za zanedbateľné. Žalobca súčasne poukázal na závery v rozsudku SDEÚ vo veci C – 243/09 Günter Fuß, kde sa uvádza, že prekročenie priemerného týždenného pracovného času upraveného v článku 6 písm. b) Smernice predstavuje samo o sebe porušenie tohto ustanovenia a nie je potrebné preukázať ešte aj inú osobitnú ujmu.
Žalobca reagoval aj na rad rozhodnutí, na ktoré žalovaný poukázal vo svojom vyjadrení, pričom uviedol, že sa jednalo o rozhodnutia prvostupňových súdov, ktoré nemajú takú precedenčnú váhu ako rozhodnutia odvolacieho súdu. Na to vymenoval rad rozhodnutí odvolacích súdov, ktoré sa týkali obdobných vecí. V závere žalobca zdôraznil, že prameňom práva EÚ je aj judikatúra SDEÚ, pričom v zmysle rozhodnutia SDEÚ vo veci C – 227/09 Accardo a iní bolo konštatované, že v prípade uplatnenia odchýlok od ustanovení Smernice je nevyhnutné rešpektovať požiadavku presnosti a jasnosti, aby sa vyhovelo požiadavkám zásady právnej istoty.

10. Dňa 14.05.2025 doručil súdu v poradí svoje štvrté vyjadrenie žalovaný, kde zopakoval svoju argumentáciu týkajúcu sa nesprávneho subjektu zastupujúceho štát na strane žalovaného v tomto konaní, ktorým má byť podľa neho Úrad vlády SR a nie Ministerstvo vnútra SR. Opätovne sa vyjadroval k otázke transpozície Smernice, kde dospel k záveru, že Smernica bola do právneho poriadku SR riadne transponovaná, a to vrátane 6 – mesačných referenčných období s poukazom na ustanovenie § 86 ods. 1 ZoHZZ. Žalovaný tiež opakovane namietal výpočty predložené žalobcom a uviedol argumentáciu týkajúcu sa definovania „pracovného času“ a „času odpočinku“. Na základe tejto argumentácie potom poukázal na konkrétne príklady z prepočtu predloženého žalobcom, ktorými chcel poukázať na nesprávny spôsob započítania pracovného času a napokon dospel k záveru, že v prípade rozsahu 606 hodín 10 minút nešlo o pracovný čas. Napokon zdôraznil, že žalobca mal k dispozícii nadštandardnú výmeru voľna, ktorú podrobne rozpísal, resp. uviedol, že sa v jeho prípade uplatnili aktívne opatrenia, ktoré viedlo k tomu, že mal k dispozícii 261 hodín 39 minút času odpočinku. Na základe týchto skutočností žiadal súd, aby konanie zastavil, resp. aby žalobu zamietol v celom rozsahu.

11. Dňa 20.05.2025 sa konalo vo veci pojednávanie, na ktorom sa zúčastnili strany sporu, pričom zopakovali svoju skoršiu argumentáciu vo veci, žalobca súdu doložil uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/21/2025 - 198 zo dňa 05.05.2025, ktorým bol zrušený rozsudok Mestského súdu Košice sp.zn. 77C/17/2023 – 88 zo dňa 12.09.2024, a súd pristúpil k výsluchu žalobcu.

12. Z výsluchu žalobcu na pojednávaní konanom dňa 20.05.2025 súd konštatuje, že žalobca pracuje na hasičskej stanici v Čani v zaradení technik – špecialista ako veliteľ tímu od júla 2000. Pravidelne má 24 hodinové služby, a to minimálne 10 krát do mesiaca. Jeho služobný čas sa skladá zo 16-hodinovej služby, po ktorej nasleduje 8-hodinová pohotovosť s tým, že je prítomný na pracovisku aj 240 hodín mesačne. Žalobca uviedol, že tieto hodiny sa mu však do fondu pracovného času riadne nezapočítavajú. Vzhľadom na to, koľko času trávi v práci, nestíha sa venovať rodine, rodinnému domu. Má dve deti, má manželku, ktorá tiež robí na zmeny. Tiež má 78-ročnú matku, resp. svokru, ktoré nemajú vodičák. Stará sa aj o ne a musí si potom prispôsobiť služby v prípade, ak je potrebné sa postarať o tieto osoby. Žalobca býva v rodinnom dome, avšak o tento rodinný dom sa nestihne riadne starať, pretože keď príde zo služby, nie je riadne odpočinutý. Napriek tomu, že v rámci služobnej pohotovosti môžu oddychovať, dokonca spať, nie je možné riadne si oddýchnuť, nakoľko stále zvonia telefóny alebo sa ide na výjazdy. Po službe si preto musí doma oddýchnuť a až následne sa pustí do práce okolo domu, a tým pádom už nemá čas na rodinu a sa nemôže venovať ani svojim koníčkom.

13. V konaní bolo na základe vyššie uvedených skutočností nesporné, že žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru, pričom súdu bol predložený výpis z dochádza SAP za obdobie od

októbra 2021 do augusta 2024, z ktorých vyplývajú údaje týkajúce sa rozsahu plánovaných služieb (PH), odpracovaných hodín (OH), rozsah pracovnej pohotovosti (PR), rozsah prenosu hodín z mesiaca na mesiac (NM), ako aj ďalšie údaje týkajúce sa čerpania dovoleniek, služobné voľno, práceneschopnosť príslušníka atď.

14. Po prevedení dokazovania súd právne uzatvára:

15. Podľa čl. 7 ods. 2 druhá a tretia veta Ústavy Slovenskej republiky, právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods.5.

16. Minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času ustanovuje Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času.

17. Podľa článku 1 bod 2 Smernice, táto smernica sa vzťahuje na: a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas a b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

18. Podľa článku 1 bod 3 Smernice, táto sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle čl. 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

19. Podľa článku 2 bod 1 Smernice, „pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo praxou.

20. Podľa článku 6 písm. b) Smernice, členské štáty príjmu opatrenia na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov, priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmych dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

21. Podľa článku 7 ods. 1 Smernice, členské štáty prijmú nevyhnutné opatrenia zabezpečujúce, že každý pracovník bude mať nárok na platenú ročnú dovolenku v trvaní najmenej štyroch týždňov v súlade s podmienkami pre vznik nároku a pre poskytnutia takej dovolenky, ustanovenými vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.

22. Podľa článku 16 písm. b) Smernice, členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace. Doby platenej ročnej dovolenky priznané v súlade s článkom 7 a doby pracovnej neschopnosti sa nezahŕňajú alebo sú pri výpočte priemeru neutrálne.

23. Podľa článku 17 ods. 2 písm. c) bod iii) Smernice, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8 a 16: v prípade činností spojených s potrebou nepretržitej služby alebo výroby, najmä – služby tlače, rádia, televízie, filmovej tvorby, pôšt a telekomunikácií, sanitky, protipožiarne služby a služby civilnej ochrany.

24. Podľa § 85 ods. l ZoHZZ, služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

25. Podľa § 85 ods. 2 ZoHZZ, služobný čas príslušník je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

26. Podľa § 86 ods. 1 a 2 ZoHZZ, služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby aj na ňu bezprostredne nadväzujúcej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

27. Podľa § 91 ods. 1 ZoHZZ, štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času.

28. Podľa § 91 ods. 3 ZoHZZ, v kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

29. Podľa § 92 ods. 1 ZoHZZ, služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

30. Podľa § 97 ods. l ZoHZZ, ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje čas, a) čerpania dovolenky, b) plateného služobného voľna, c) zdokonaľovacej služby podľa osobitného predpisu, d) účasti na rekondičnom pobyte, e) prehlbovania kvalifikácie, f) zvyšovania kvalifikácie, g) prestávok na dojčenie, h) náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok, i) keď príslušník nevykonáva štátnu službu, pretože je sviatok pripadajúci na jeho inak obvyklý služobný deň, j) neprítomnosti príslušníka v štátnej službe z dôvodu 1. dočasnej neschopnosti na vykonávanie štátnej služby z dôvodu choroby alebo úrazu, 2. karantény, 3. materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky do troch rokov veku dieťaťa, starostlivosti o dieťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom vyžadujúcim osobitnú starostlivosť do šiestich rokov dieťaťa, 4. zaradenia príslušníka mimo činnej štátnej služby podľa § 52, ak sa preukáže, že nebol dôvod na zaradenie mimo činnej štátnej služby, k) vykonávania funkcie národného experta Slovenskej republiky v inštitúciách Európskej únie, l) vykonávania uvoľneného funkcionára príslušného odborového orgánu podľa § 160 ods. 2.

31. Podľa § 103 ods. 5 ZoHZZ, príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom, okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

32. Podľa § 122 ods. l až 3 ZoHZZ, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. l určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja. Ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada
a) 50% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja,
b) 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste jeho pobytu, alebo na inom dohodnutom mieste, a 25% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja,
c) 5% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú s možnosťou použitia mobilných prostriedkov spojenia, a 10% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.
Náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas.

33. Podľa § 13 ods. 1 až 3 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

34. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za nesporne preukázané, že žalobca ako príslušník Hasičského a záchranného zboru odpracoval v rozhodnom období, t.j. od 10/2021 do 8/2024 čas, ktorý v niektorých prípadoch prekračoval priemerne 48 hodín týždenne, čo vyplynulo dokonca aj z prepočtov žalovaného.
V prvom rade sa však súd musel vysporiadať s námietkou žalovaného týkajúcou sa subjektu, ktorý bude na strane žalovaného zastupovať štát, keďže dospel k záveru, že týmto subjektom nemá byť Ministerstvo vnútra SR, ale Úrad vlády SR. Žalobca v tejto súvislosti správne poukázal na to, že táto otázka bola už riešená v početných konaniach, kde súdy jednoznačne dospeli k záveru o tom, že Slovenskú republiku

bude zastupovať Ministerstvo vnútra SR. Súd v tejto súvislosti poukazuje na právny názor vyjadrený v rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 5Co/1/2025 zo dňa 27.02.2025, podľa ktorého „Slovenská republika, v zastúpení Ministerstvom vnútra SR, predstavuje garanta riadnej transpozície Smernice do zákona č. 315/2001 Z.z., pokiaľ ide o nezarátanú pracovnú pohotovosť hasiča na pracovisku počas jej neaktívnej časti do pracovného času, keďže absentujúca alebo nesprávna transpozícia Smernice EÚ do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu. Ide teda o objektívnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohľadu na to, ktorý konkrétny verejný orgán sa porušenia práva EÚ dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť.“ Takto súd nemal pochybnosti o tom, že na strane žalovaného je daná pasívna vecná legitimácia štátu zastúpeného Ministerstvom vnútra SR, ako to bolo konštatované už v početných konaniach týkajúcich sa obdobných nárokov príslušníkov Hasičského a záchranného zboru.

35. Súd sa v konaní následne zaoberal otázkou pôsobnosti Smernice čo sa týka príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, pričom v tejto súvislosti je potrebné poukázať na výklad rozsudkov SDEÚ, kde v bode 27 rozsudku C – 518/15 R. Matzaka z 21.02.2018 bolo uvedené: „... Súdny dvor rozhodol, že smernica 2003/88 sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, že sú zamerané na boj proti požiarom alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe, a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov, ktorí ich vykonávajú, určitým rizikám, pokiaľ ide o ich bezpečnosť a/alebo zdravie.“ V tejto súvislosti sa rozvinula aj ustálená súdna prax, ako napríklad v rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9Co/148/2021 – 177 zo dňa 23.03.2022, kde bolo konštatované, že: „Článok 1 ods. 3 smernice definuje svoj rozsah pôsobnosti na všetky odvetvia činnosti, verejné i súkromné, pričom výslovne odkazuje na článok 2 Smernice 89/391/EHS. Smernica 89/391/EHS sa v zmysle článku 2 ods. 1 uplatňuje na „všetky odvetvia činnosti a to verejné aj súkromné“, ku ktorým okrem iného patria všeobecné uvedené činnosti služieb (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratíva, služby, vzdelávanie, kultúra, voľný čas atď.). Ako vyplýva z odseku 2 prvého pododseku tohto článku neuplatňuje sa uvedená smernica tam, kde sú s ňou nevyhnutné v rozpore charakteristicky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, napr. v oblasti civilnej ochrany. Na činnosť vykonávanú žalobcom v rámci služobného pomeru sa táto výnimka nevzťahuje. Cieľom smernice je zlepšiť bezpečnosť a ochranu zdravia pracovníkov pri práci. Výnimky z pôsobnosti uvedené v článku 2 ods. 2 v prvom pododseku je potrebné vykladať zužujúco. Okrem iného článok 2 ods. 2 prvý pododsek Smernice 89/391/EHS nevylučuje z pôsobnosti smernice služby civilnej ochrany ako také, ale len „určité osobitné činnosti“ týchto služieb, a charakteristicky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení tejto smernice. Uvedená výnimka bola prijatá len na účel zabezpečiť riadne fungovanie služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku. Ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu - napr. katastrofa, pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové a záchranné tímy. Niet preto pochybností, že služobná činnosť žalobcu patrí do pôsobnosti Smernice 2003/88/ES.“ Uplatnenie Smernice aj na hasičov bolo niekoľkokrát konštatované aj v niekoľkých ďalších rozhodnutiach SDEÚ, kde o.i. bolo rozhodnuté, že článok 6 písm. b) Smernice bude mať priamy účinok, nakoľko jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu domáhať v konaní pred vnútroštátnymi súdmi (napríklad rozsudok C – 429/09 G. Fuß z 25.11.2010, konkrétne bod 63.). Aj z predmetného jednoznačne vyplýva, že v konaní pred vnútroštátnym súdom bude takto na strane žalovaného vystupovať štát zodpovedný za dodržanie, rešpektovanie a zabezpečovanie dodržiavania a rešpektovania práva Európskej únie. Transpozícia Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky je výsledkom legislatívneho procesu, ktorej výsledkom bolo aj v súčasnosti platné znenie zákona č. 315/2001 Z.z., pričom v zmysle judikatúry SDEÚ nesie zodpovednosť za nevykonanú, prípadne nesprávne vykonanú implementáciu priamo členský štát (obdobne rozsudok C – 429/09 G. Fuß z 25.11.2010, konkrétne bod 63.). Takto bude aj námietka žalovaného týkajúca sa nedostatku pasívnej vecnej legitimácie zjavne irelevantná, pričom súd nemal pochybnosť o tom, že štát bude zastupovať práve Ministerstvo vnútra SR a nie Úrad vlády SR, ako to nesprávne tvrdil žalovaný domnievajúc sa, že v danom prípade nejde o výkon štátnej správny v oblasti Hasičského a záchranného zboru.

36. Pri posúdení otázky, či na strane žalobcu došlo k porušeniu práva Európskej únie štátom, a to v dôsledku nesprávnej implementácie Smernice, súd poukazuje na argumentáciu žalobcu, v zmysle ktorej ZoHZZ nepovažuje za súčasť týždenného pracovného času služobnú pohotovosť hasičov, a v dôsledku toho dochádza k pravidelnému prekračovaniu takto vymedzeného maximálneho týždenného pracovného času. Po bližšej analýze ustanovení § 85 a 92 ZoHZZ je možné zistiť, že

argumentácia žalobcu je správna, nakoľko podľa § 85 ods. 1 ZoHZZ platí, že služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. V zmysle § 92 ods. 1 ZoHZZ služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času. Z predmetných zákonných vymedzení jednoznačne vyplýva, že služobná pohotovosť príslušníka Hasičského a záchranného zboru „len“ bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby a začína až po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase. Takto má súd za to, že služobná pohotovosť nie je výkonom štátnej služby a odráža len stav pripravenosti hasiča na prípadné vykonanie štátnej služby, ak k nej bude zamestnávateľom povolaný. Na vyššie uvedené ustanovenia potom nadväzuje § 122 ods. 3 ZoHZZ, kde sa konkretizuje, že náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas. Existujúca právna kvalifikácia služobnej pohotovosti sa premieta aj do spôsobu jej finančného odmeňovania, ktorá nemá povahu služobného platu. Ustanovenie § 103 ZoHZZ výslovne uvádza, že zatiaľ čo služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v jeho odseku 1 (vrátane tarifného platu a jeho príplatkov), za výkon služobnej pohotovosti patrí hasičovi peňažná náhrada v štátnej službe (ods. 5 § 103 v spojení s § 122 ods. 1 ZoHZZ).

37. Na základe vyššie uvedených skutočností je nepochybné, že Smernica 2003/88 ES nebola správne transponovaná, pričom len odkaz na Prílohu č. 4 ZoHZZ, v ktorej sa medzi prevzatými právne záväznými aktmi EÚ uvádza aj Smernica, nebude postačovať. Žalobca ako príslušník Hasičského záchranného zboru Slovenskej republiky má Smernicou garantované právo na maximálny 48 hodinový pracovný čas v zmysle článku 6 písm. b) Smernice. Žalobca ako hasič nepochybne odpracoval v rokoch 2021 až 2024 priemerný týždenný pracovný čas v niektorých prípadoch jasne presahujúci týždenný pracovný čas stanovený Smernicou, na základe čoho súd uzavrel, že sa môže dovolávať práva Európskej únie na vyvodenie zodpovednosti orgánov dotknutého členského štátu s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia proti Slovenskej republike. Súd dodáva, že nesprávne prebratie Smernice do ZoHZZ a jeho dodržiavanie Ministerstvom vnútra SR, resp. Hasičským a záchranným zborom SR, ktoré však nerešpektuje Smernicu v článku 6 písm. b), ktorá je pre tento vzťah priamo aplikovateľná, v zmysle rozsudku C – 429/09 G. Fuß nezbavuje Slovenskú republiku zodpovednosti za jej nedodržiavanie v prípade hasičov zamestnaných vo verejnoprávnom sektore, a nie je preto relevantné žalovaným zdôrazňované rozlíšenie medzi zodpovednosťou Slovenskej republiky za nesprávnu transpozíciu a zodpovednosťou zamestnávateľa žalobcu za nesprávnu aplikáciu pri úprave pracovného času v služobnom pomere žalobcu.

38. Žalovaný v priebehu konania niekoľkokrát namietal nesprávny výpočet priemerných týždenných odpracovaných hodín žalobcom tvrdiac, že žalobca nevychádzal zo 6 – mesačných referenčných období, resp. že žalobca použil nesprávnu metodiku výpočtu, keď zarátaval aj obdobia spadajúce podľa žalovaného do definície „času odpočinku“. V súvislosti s otázkou referenčných období však žalobca správne poukázal na to, že tieto nebudú 6 – mesačné, nakoľko zjavne úprava Smernice týkajúca sa referenčných období nebola do ZoHZZ riadne transponovaná. Na to poukázali aj odvolacie súdy v poslednej rozhodovacej činnosti, ako napr. v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. 8. 2024, sp. zn. 2Co/23/2024, podľa ktorého: „Vo vzťahu k námietke žalovaného, v ktorej poukazuje na čl. 16 písm. b) Smernice 2003/88/ ES, odvolací súd konštatuje, že smernica umožňuje členským štátom ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie, nepresahujúce štyri mesiace. V tejto súvislosti je nevyhnutné si uvedomiť, že na to, aby sa takéto ustanovenie mohlo uplatňovať, bolo nevyhnutné, aby bolo prevzaté do právneho poriadku Slovenskej republiky. Zo zákona č. 315/2001 Z.z. nevyplýva, aby Slovenská republika uvedené ustanovenie, ako aj ustanovenie čl. 6 písm. b) Smernice prevzala do vnútroštátneho poriadku, a teda že by maximálny týždenný pracovný čas bolo možné dodržiavať a skúmať v rámci referenčného obdobia 4 mesiacov, resp. za splnenia smernicou stanovených podmienok, aj v dlhšom období. Keďže Slovenská republika neprevzala v zákone č. 315/2001 Z.z. a ani v inom zákone, upravujúcom právne postavenie príslušníkov Hasičského a záchranného zboru, články smernice o stanovení maximálneho týždenného pracovného času, nemožno konštatovať ani to, že by prevzala, resp. že by do právneho poriadku Slovenskej republiky boli transponované ustanovenia smernice o možnosti určenia referenčného obdobia, v ktorom by sa maximálny týždenný pracovný čas posudzoval. Ustanovenia § 86 zákona č. 315/2001 Z.z. sa týkajú nerovnomerného rozvrhnutia služobného času, avšak uvedené nesúvisí s maximálnym obmedzením týždenného pracovného času podľa smernice. Vzhľadom na uvedené námietka žalovaného o zisťovaní

splnenia podmienok v rámci referenčného obdobia bola nedôvodná, nakoľko ustanovenie o referenčnom období, súvisiacom s maximálnou výmerou týždenného pracovného času, taktiež nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky riadne prevzaté, a preto sa žalovaný nemôže dovolávať jeho aplikácie.“ Takto tvrdenia žalovaného o tom, že bolo nevyhnutné vyhodnotiť priemerný týždenný pracovný čas žalobcu v 6 – mesačných referenčných obdobiach s poukazom na § 86 ods. 1 ZoHZZ zjavne neobstoja a v tejto súvislosti nemôžu spochybniť výpočet žalobcu, ktorý posudzoval prípadné prekročenie Smernicou stanoveného limitu 48 hodinového týždenného pracovného času v mesačných intervaloch, na ktoré sa v skutočnosti rozvrhuje služobný čas hasiča v zmysle § 86 ods. 4 prvá veta ZoHZZ, podľa ktorého vykonávanie služobných činností príslušníkov s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom sa rozvrhuje spravidla na obdobie jedného mesiaca. Čo sa týka následného výpočtu priemerného týždenného pracovného času žalobca správne argumentoval, keď uviedol, že „služobný čas“ hasičov podľa slovenského vnútroštátneho práva je potrebné posudzovať ako „pracovný čas“ podľa Smernice. V tejto súvislosti poukázal na právny názor prezentovaný v rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27.02.2025 sp.zn. 5Co/1/2025, podľa ktorého: „Súdny dvor opakovane konštatoval, že pojem pracovný čas uvedený v Smernice 2003/88/ES je autonómnym pojmom práva EÚ, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel Smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Čl. 2 ods. 1 a ods. 2 tejto Smernice vymedzuje pracovný čas ako „akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti“ a čas odpočinku ako „akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom“. Ako Súdny dvor zdôraznil vo svojej judikatúre, buď je určitý čas pracovným časom, ale nie je. Normotvorca teda nepovažoval za vhodné stanoviť nijakú ďalšiu kategóriu alebo kategórie, podľa ktorých by umožnil určité rozlišovanie pracovného času a času odpočinku.“ Napokon čo sa týka konkrétneho výpočtu, žalobca poukázal na výkladové oznámenia Komisie o smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (Korigendum k oznámeniu Komisie), v zmysle ktorých časy započítané žalobcom v danom prípade do fondu pracovného času, budú spadať do právomoci členských štátov a nebudú spadať do pôsobnosti Smernice, preto bude nevyhnutné vychádzať z vnútroštátnej právnej úpravy. Táto jednoznačným spôsobom určuje čo sa započítavať má a čo nie, a to aj s poukazom na znenie § 85 a § 97 ZoHZZ. Takto platí, že sa žalobca pri neutralizovaní doby platenej ročnej dovolenky riadi Smernicou a nie ZoHZZ, čo bude platiť aj v prípade dôb pracovnej neschopnosti, no ostatné zložky výkonu štátnej služby žalobca posudzoval podľa § 97 ZoHZZ, keďže sa na tieto už Smernica nevzťahuje a sú upravené na vnútroštátnej úrovni. Záverom bude platiť, že za neutrálne obdobia sa budú považovať iba obdobia ročnej dovolenky podľa Smernice (teda DOV) a obdobia práceneschopnosti žalobcu (teda PN, PNK a OČR). V prípade aplikácie tejto metodiky žalobca zistil, že k prekročeniu priemerného týždenného pracovného času došlo v mesiacoch: 10/2021 (51,17 hodín), 1/2022 (48,28 hodín), 3/2022 (48,53 hodín), 5/2022 (51,80 hodín), 7/2022 (48,94 hodín), 10/2022 (56,45 hodín), 11/2022 (52,21 hodín), 12/2022 (49,74 hodín), 1/2023 (50,75 hodín), 2/2023 (53,62 hodín), 6/2023 (51,778 hodín), 9/2023 (51,33 hodín), 10/2023 (56,45 hodín), 1/2024 (48,83 hodín), 2/2024 (55,52 hodín), 3/2024 (48,18 hodín), 4/2024 (51,75 hodín), 6/2024 (51,22 hodín) a 7/2024 (59,39 hodín). Dokonca pokiaľ by aj súd bol vychádzal z prepočtu predloženého žalovaným, a to konkrétne vo vyjadrení doručenom súdu dňa 20.12.2024, aj z predmetného by bolo vyplynulo prekročenie priemerného týždenného pracovného času, a to minimálne v obdobiach: 7/2022 (48,99 hodín), 10/2022 (56,48 hodín), 11/2022 (49,74 hodín) atď. Takto mal súd za jednoznačne preukázané, že v dotknutom období dochádzalo k prekročeniu Smernicou stanoveného limitu maximálneho týždenného pracovného času u žalobcu, čo nemohla spochybniť ani argumentácia žalovaného o nesprávnom prepočte, neprávne určenom referenčnom období, či zabezpečení nadštandardných období voľna žalobcovi, nakoľko pravidlá výpočtu boli jasne určené a jeho výsledok svedčí v prospech posúdenia žaloby žalobcu ako dôvodne podanej. Súd napokon na záver uvádza, že prepočet predložený žalobcom vo vyjadrení doručenom súdu dňa 04.12.2025 v žiadnom prípade nemohol vyhodnotiť ako zmenu žaloby, nakoľko sa žalobca jednoznačne držal svojej argumentácie, resp. reagoval na argumenty predložené žalovaným, a teda nedošlo ani k rozšíreniu žalobou uplatneného nároku, ani k uplatneniu iného práva, a napokon ani k podstatnej zmene argumentačnej línie u žalobcu. Tiež neobstojí argumentácia žalovaného ohľadom možného nedodržania pravidiel ustanovených Smernicou v časoch vyhláseného núdzového stavu, nakoľko tieto sa len v minimálnej miere prekrývali s obdobím, na základe ktorého žalobca žaloval náhradu nemajetkovej ujmy (konkrétne od 05.11.2021 do 22.02.2022, keď platil na území SR núdzový stav), resp. súdu nebolo preukázané, že by v období núdzového stavu boli vykonané špeciálne opatrenia majúce vplyv na rozvrhnutie služobného času žalobcu. Preto súd žalobu žalobcu vyhodnotil ako dôvodne podanú.

39. V tomto konaní si žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, pričom podmienky uplatnenia nároku sú dané v zmysle ustálenej judikatúry SDEÚ (napríklad rozsudok C – 118/08 Transportes Urbanos y Servicios Generales SAL z 26.01.2010) a sú dané splnením troch podmienok, ako na to poukázal žalobca: 1. cieľom porušenej právnej normy EÚ bolo priznať jednotlivcovi práva, 2. porušenie je dostatočne závažné, a napokon 3. medzi takýmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť. Ako to bolo konštatované aj v početných obdobných veciach, článok 6 písm. b) Smernice predstavuje právnu normu Európskej únie, ktorá jednotlivcom priznáva práva, pričom súd poukazuje na právne závery vo veci C - 429/09 G. Fuß, kde bolo zdôraznené, že priamy účinok čl. 6 písm. b) Smernice spočíva v tom, že priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Prvá podmienka týkajúca sa existencie práva na náhradu škody vo veci samej je preto splnená.
Porušenie práva Únie je dostatočne závažné, pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou SDEÚ v danej oblasti. Tu bolo nesporne určené, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice. Otázka súvisiaca s pojmom „pracovný čas“ v zmysle Smernice neponecháva priestor na akékoľvek „rozumné pochybnosti“. Keďže žalobca v dotknutom období odpracoval nad stanovený limit v zmysle čl. 6 písm. b) Smernice, ide o zjavné porušenie judikatúry Súdneho dvora, musí sa preto považovať za dostatočne závažné porušenie práva EÚ. Preto bude v predmetnej veci samej splnená aj druhá podmienka, ktorá je nevyhnutná na uznanie existencie nároku na náhradu škody.
Čo sa týka poslednej tretej podmienky, súd má za to, že tu existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením ustanovenia článku 6 písm. b) Smernice a škodou, ktorá mala žalobcovi vzniknúť tak, že nebol dodržaný maximálny týždenný pracovný čas, čo muselo mať nevyhnutne za následok stratu času na odpočinku, na ktorý by v opačnom prípade mal mať žalobca nárok. V súvislosti s argumentáciou žalovaného o tom, že žalobca mal pred podaním žaloby na súd upozorniť nariadeného na vyššie uvedené skutočnosti, resp. že mal prejaviť primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah, súd poukazuje na to, že ani v zmysle Smernice, ani v zmysle judikatúry SDEÚ, sa takáto aktivita zo strany žalobcu nepožaduje, resp. nie je podmienkou uplatnenia nároku na nemajetkovú ujmu, a súd tieto nepovažoval za relevantné pri posúdení nároku žalobcu.

40. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy poukazujúc na najbližšiu právnu úpravu v slovenskom právnom poriadku, aj vzhľadom na absentujúcu úpravu v Smernici, či inom právnom predpise, a to konkrétne na ustanovenie § 11 a nasl. OZ. Na základe vyššie uvedenej argumentácie je zrejmé, že na strane žalobcu vznikla ujma v nemajetkovej sfére tým, že v dôsledku vnútroštátnej úpravy žalobca musel reálne odpracovať viac, ako by bol povinný, ak by bola Smernica implementovaná správne. Súd poukazuje na to, že v tejto súvislosti už bolo súdmi SR ustálené, že v zmysle slovenského právneho poriadku náhradu ujmy v nemajetkovej sfére možno zabezpečiť len cez inštitút ochrany osobnosti v zmysle § 11 a nasl. OZ a nie cez inštitút náhrady škody, čo bude platiť aj pre prípady porušenia práva jednotlivca garantovaného právom EÚ. Tu súd poukazuje na právny názor vyjadrený v rozsudku C – 429/09 G. Fuß bod. 62: „...štát musí, s výhradou nároku na náhradu škody, ktorá má základ priamo v práve Únie, napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu, pričom podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnych právnych úpravách nemôžu byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity).“ Súd má za to, že aj vzhľadom na tieto skutočnosti, kritéria pre stanovenie výšky náhrady musia byť analogické s úpravou ochrany osobnosti v OZ, pričom je treba zdôrazniť, že pod náhradu škody slovenský právny poriadok náhradu nemajetkovej ujmy nesubsumuje.

41. Úprava ochrany osobnosti v OZ nevyžaduje pre úspešnosť uplatnenia práva zavinenie toho, kto sa dopustil neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti. Zodpovednosť za zásah do ochrany osobnosti sa preto nemôže nikdy vylúčiť dôkazom ospravedlniteľného omylu, predpokladom zodpovednosti nie je ani vyvolanie následkov neoprávneného zásahu, a bude stačiť, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť chránené práva. V danom prípade súd dospel k záveru, že podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 2 OZ u žalobcu boli nesporne dané. V zmysle predmetného ustanovenia totiž platí, že výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Súd ako neoprávnený zásah do osobnostnej sféry žalobcu zo strany žalovaného posúdil nesprávne

prebratie Smernice do ZoHZZ, ktorá skutočnosť bola spôsobilá privodiť následky neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, a to v dôsledku straty času na odpočinok, na ktorý by žalobca mal nárok, ak bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením dodržaný. Súd pri stanovení výšky náhrady za zásah žalovaného do nemajetkovej sféry žalobcu, a to práva na odpočinok, súkromie a rodinný život prihliadal na závažnosť ujmy, ktorá mu takýmto zásahom vznikla a následky takýmto zásahom vyvolané, resp. následky, ktoré by takýto zásah bol spôsobilý vyvolať, na okolnosti zásahu, ako aj na doterajšiu súdnu prax pri rozhodovaní o náhrady nemajetkovej ujmy. Súd argumenty žalovaného o nepreukázaní ujmy na strane žalobcu vyhodnotil ako irelevantné, nakoľko bude na mieste argumentácia žalobcu, že pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej jednotlivcovi nie je potrebné opísanie konkrétnej ujmy, nakoľko ujma sa podľa judikatúry SDEÚ prezumuje a vyplýva priamo z porušenia článku 6 písm. b) Smernice (bod 53. a nasl. rozsudku SDEÚ C – 243/09 Günter Fuß).

42. Súd má za to, že žalobca bol v skúmanom období, t.j. od 10/2021 do 8/2024, ukrátený o čas odpočinku, ktorý by mohol tráviť regeneráciou svojich psychických a fyzických síl, ako aj budovaním vzťahov v rámci rodiny prípadne širších vzťahov, keď tento čas musel tráviť výkonom pracovnej pohotovosti nad rámec stanovený Smernicou. Súdu bolo zrejmé, že tento stav trval dlhodobo, pričom bolo treba zohľadniť aj skutočnosť, že žalobca v konaní nepreukázal a v tomto smere ani nenavrhol žiadne ďalšie dokazovanie okrem výsluchu žalobcu, ktoré by preukázalo reálny dopad tohto zásahu na jeho medziľudské vzťahy, rodinné vzťahy, prípadne na zhoršený zdravotný stav. Žalobca si v konaní uplatnil nárok na náhradu v sume 5.000,- Eur, pričom súd pri určení výšky priznaného nároku prihliadal na spôsobilosť zásahu narušiť jeho zákonom chránené práva (možnosť dopadu na rodinné a medziľudské vzťahy, prípadne možnosť napr. pracovného úrazu v dôsledku nedostatku odpočinku), ako aj doterajšiu súdnu prax v obdobných veciach. Súd takto považoval za primeranú výšku nemajetkovej ujmy za posudzované obdobie sumu 3.000,- eur (obdobne v konaní vedenom na Mestskom súde Košice pod sp.zn. K2 – 12C/84/2020, rozsudok zo dňa 27.09.2023, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6Co/24/2024) berúc do úvahy súdmi priznanú výšku nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch (od 2.500,- eur do 6.167,21 eur) a súdmi priznávanú výšku nemajetkovj ujmy v zásadnejších a závažnejších prípadoch zásahu do práva na ochranu osobnosti spočívajúcich v porušení práva na súkromný a rodinný život, poškodenie zdravia, strata dobrého mena a povesti v spoločnosti. V prevyšujúcej časti súd preto žalobu ako nedôvodnú zamietol tak, ako je to uvedené v II. výroku tohto rozsudku.

43. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP, a teda úspešnému žalobcovi súd priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Tu je treba zdôrazniť, že v konaní si žalobca uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorej výška závisela od úvahy súdu, pričom žalobcu nie je možné zaťažiť procesnou zodpovednosťou za nepredvídanie výsledku, ktorý závisel vyslovene od úvahy súdu. Súd má za to, že takého rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania plne korešponduje s ustálenou rozhodovacou praxou súdov SR v obdobných veciach (pozn. súdu: obdobne v rozsudku Okresného súdu Košice II sp.zn. 41Cpr/10/2018 – 157 zo dňa 12.12.2018, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2CoPr/3/2019 zo dňa 05.03.2020). Súd dodáva, že dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP v konaní nevzhliadol. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia odvolanie na Mestský súd Košice (§ 362 ods. 1 CSP).

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v ods. 1, ak táto vada má vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP, odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.